

**בש"פ 6826/14 - העוררת: מדינת ישראל נגד המשיבים בבש"פ
6826/14: א.ד., י.א., י.ד., המשיב בבש"פ 6997/14: א.ש.**

בית המשפט העליון
בש"פ 6826/14
בש"פ 6997/14

לפני: כבוד השופט י' עמית

העוררת: מדינת ישראל

נגד

המשיבים בבש"פ 6826/14: 1. א.ד.
2. י.א.
3. י.ד.
המשיב בבש"פ 6997/14: א.ש.

ערר על החלטות בית המשפט המחוזי מרכז בתיק מ"ת
13-07-38708 שניתנו ביום 14.10.2014 על ידי כבוד
השופטת נ' אהד וביום 19.10.2014 על ידי כבוד
השופטת ד' עטר

תאריך הישיבה: כ"ט בתשרי התשע"ה (23.10.2014)

בשם העוררת: עו"ד סיון רוסו
בשם המשיב 1 בבש"פ 6826/14: עו"ד פולינה סורין
בשם המשיב 2 בבש"פ 6826/14: עו"ד ארז מלמד
בשם המשיב 3 בבש"פ 6826/14: עו"ד אלי מסטרמן
בשם המשיב בבש"פ 6997/14: עו"ד שמואל פלישמן

החלטה

שני עררים מאוחדים על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז בלוד (כבוד השופטת נ' אהד) מיום 14.10.2014, והחלטת בית המשפט המחוזי מרכז בלוד (כבוד השופטת ד' עטר) מיום 19.10.2014, בגדרן דחה בית המשפט את בקשת העוררת להארכת התנאים המגבילים שהוטלו על המשיבים ב-90 יום נוספים, לפי סעיף 10 לחוק הנוער

(שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971 (להלן: חוק הנוער).

1. כנגד המשיבים ושני נאשמים נוספים הוגש ביום 19.7.2013 כתב אישום וביום 4.9.2014 הוגש כתב האישום המתוקן, בו הודו המשיבים. כתב האישום המתוקן מייחס למשיבים עבירות של נסיון לסיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה לפי סעיפים 332(א) ו-25 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו לפי סעיף 275 לחוק העונשין; היזק בזדון לפי סעיף 452 לחוק העונשין.
2. על פי כתב האישום המתוקן, ביום 14.7.2013 נתקלו שני רכבים משטרתיים במחסום שכלל אבנים וצמיגים בוערים, סמוך לכניסה ליישוב יצהר. באותה העת החלו הנאשמים, כולל המשיבים, אז קטינים בני כ-17 שנים, ליידות אבנים וסלעים על הרכבים המשטרתיים בעוצמה ומטווח קצר, יחד עם עוד כעשרה אחרים שזהותם אינה ידועה במדויק לעוררת. בעת המעשה, היו בני החבורה רעולי פנים. בשל כך, נגרמו לכלי הרכב פגיעות שונות בפח ובמיגון. עם הגעתם של שוטרים נוספים שהוזעקו למקום לחילוץ כלי הרכב, החלו המשיבים והאחרים להימלט לתוך היישוב יצהר.
- כאמור, המשיבים הודו במיוחס להם בכתב האישום המתוקן ועל יסוד הודאתם, קבע בית משפט קמא כי הם ביצעו את העבירות המיוחסות להם, אולם לא הרשיעם בשלב זה. הטיעון לעונש בעניינם של המשיבים נקבע ליום 5.1.2015 לאחר קבלת תסקיר עדכני בעניינם.
3. בד בבד עם הגשת כתב האישום המקורי נגד המשיבים, הוגשה ביום 19.7.2013 בקשה למעצרו עד תום ההליכים. עם זאת, לאור החרטה שהביעו, היעדר עבר פלילי של רוב המשיבים, וחלופת מעצר אשר גובתה בתסקיר חיובי בעניינם, קיבל בית משפט קמא את המלצת שירות המבחן וקבע כי ישהו בחלופת מעצר בתנאים מגבילים. להלן התנאים אשר קבע: משיב 1 בבש"פ 6826/14 (להלן: א.ד.) ישהה במעצר בית מלא בבית הוריו בירושלים עם אפשרות לצאת בפיקוח ללימודים בישיבה בירושלים; משיב 2 בבש"פ 6826/14 (להלן: י.א.) ישהה במעצר בית מלא בבית סבו בגני תקווה עם אפשרות לצאת לתפילות במועדים מוגדרים ובפיקוח; משיב 3 בבש"פ 6826/14 (להלן: י.ד.) ישהה במעצר בית מלא בישיבה ביד בנימין עם פיקוח, ובסופי שבוע וחופשות ישהה במעצר בית מלא בבית הוריו בירושלים; והמשיב בבש"פ 6997/14 (להלן: א.ש.) ישהה במעצר בית מלא בבית הוריו בירושלים עם אפשרות לצאת לתפילות במועדים מוגדרים ובפיקוח. ביום 27.8.2013 הקל בית משפט קמא בתנאים שהוטלו על א.ש. ואפשר לו לצאת לעבוד עם אביו בפיקוחו. ביום 18.12.2013 שונתה בהסכמה חלופת המעצר של א.ש. שעבר לשהות בישיבה במגדל העמק.
- בחלוף 9 חודשים, ביום 30.4.2014 הגישה העוררת לבית משפט קמא בקשה להארכת התנאים המגבילים ב-90 יום לפי סעיף 10 לחוק הנוער. בהחלטתו מיום 21.5.2014 הורה בית משפט קמא (השופט א' פורג) להאריך את תוקפם של התנאים המגבילים, ולהקל בהם באופן הבא: א.ד. ישהה במעצר בית לילי ותיאסר כניסתו לשטחי יהודה ושומרון; י.א. ימשיך לשהות במעצר בית מלא בבית סבו, אולם יוכל לצאת ללימוד בישיבה ללא פיקוח בשעות הלימודים, וכן יוכל לשהות בישיבה בתנאי מעצר בית מלא ופיקוח לאחר שעות הלימודים ותיאסר כניסתו לשטחי יהודה ושומרון; י.ד. וא.ש. ישהו במעצר בית לילי, תותרנה יציאותיהם לתפילות בפיקוח ותיאסר כניסתם לשטחי יהודה ושומרון.
- ביום 7.7.2014 הגישה העוררת בקשה להארכה שנייה של התנאים המגבילים ב-90 ימים נוספים החל מיום 18.7.2014. בהחלטתו מיום 31.7.2014 הורה בית משפט קמא (השופטת ק' רג'ניאנו) להאריך את תוקפם של התנאים המגבילים, ולהקל בהם באופן הבא: בוטל מעצר הבית הלילי של א.ד., י.ד. ו-א.ש. אולם נקבע כי יציאתם

בלילה תהיה בפיקוח וכן תיאסר כניסתם לשטחי יהודה ושומרון; וכי י.א. יוכל לשהות במהלך חופשותיו בבית הוריו ביצהר במעצר בית מלא, ופרט לכך תיאסר כניסתו לשטחי יהודה ושומרון.

4. ביום 14.10.2014 דחה בית משפט קמא (השופטת נ' אוהד) באופן גורף את הבקשה השלישית להארכת התנאים המגבילים של א.ד., י.א. ו-י.ד. לאור התסקירים החיוביים בעניינם, הזמן שחלף מביצוע העבירה והודאתם בעבירות המיוחסות להם בהליכים בתיק העיקרי.. ביום 19.10.2014 דחה בית משפט קמא (השופט ד' עטר) באופן גורף גם את הבקשה השלישית להארכת התנאים המגבילים של א.ש. מאותם הטעמים המפורטים לעיל. עם זאת לבקשת העוררת, הורה על עיכוב ביצוע החלטתו עד ליום 21.10.2014.

5. על כך נסב הערר שבפניי בגדרו הלינה העוררת על כך שבית משפט קמא מצא לבטל את כל ההגבלות שהושטו על המשיבים במסגרת חלופות המעצר, תוך התעלמות מחומרת העבירות ומסוכנותם של המשיבים.

מנגד, טענו המשיבים כי אין טעם ואין תוחלת בהארכת התנאים אשר מכבידים עליהם ועל משפחותיהם ומונעים מהם לחזור למסלול חיים תקין. המשיבים הצביעו על התסקירים החיוביים בעניינם, על כך שהביעו חרטה על מעשיהם והפנימו את הדברים, וכי כל אחד מהם סולל לעצמו כיוון אחר בחיים מתוך הבנה והפנמה כי שגו בדרך פעולתם. עוד נטען כי יש מקום ליתן למשיבים להוכיח את עצמם בפרק הזמן עד לשמיעת הטיעונים לעונש, וכי בסופו של יום, בהתחשב בקטינותם ובהיעדר עבר פלילי, יש להניח כי העונש שיושת עליהם יהיה ממילא מתון.

6. אקדים ואומר כי כל המשיבים, שהיו קטינים בעת ביצוע העבירה, הפכו ביני לביני לבגירים, וספק אם היה מקום להחיל עליהם את הוראות סעיף 10(א) לחוק הנוער המחייב הארכת התנאים המגבילים מדי שלושה חודשים (השוו בש"פ 1252/14 מדינת ישראל נ' פלוני (18.2.2014)). אולם לצורך החלטה זו אתעלם מכך, ואצא מנקודת הנחה כי לסעיף 10(א) לחוק יש תחולה בענייננו.

7. שירות המבחן הגיש מספר תסקירים בעניינם של המשיבים ואין לכחד כי התמונה הכללית העולה מהתסקירים הולכת ונעשית חיובית עם הזמן. ככלל, חלוף הזמן מהווה שינוי נסיבות שיש להתחשב בו. מנגד, יש להתחשב בשינוי נסיבות נוסף שחל מאז הגשת כתב האישום המקורי, והכוונה להודאתם של המשיבים במעשים המיוחסים להם. מכאן, שחזקת החפות כבר לא עומדת למשיבים.

8. על אף המעשים החמורים המיוחסים להם, זכו המשיבים מהיום הראשון לחלופת מעצר מקלה, שמא מקלה יתר על המידה בהתחשב במסוכנותם כפי שנלמדת מחומרת המעשים המיוחסים להם. צא ולמד - חבורה של רעולי פנים (!!!) מיידה אבנים מטוח קצר ובעוצמה על כלי רכב של המשטרה. המעשה ודרך המעשה (רעולי פנים) מלמדים על היעדר מורא וחשש מפני רשויות החוק ועל אידיאולוגיה עבריינית שסיגלו להם המשיבים. לכך יש להוסיף כי כנגד א.ד., י.א. ו-א.ש. ונאשם נוסף תלוי ועומד כתב אישום נוסף, בגין אירוע שהתרחש ביום 11.7.2013, שלושה ימים לפני האירוע מושא דיוננו, ועל פיו נאספו המשיבים ונאשם נוסף יחד עם אחרים, וחסמו ציר נסיעה ליישוב יצהר, עליו נעה שיירה של 4 כלי רכב משטרתיים וצה"ליים שכללה את מח"ט שומרון וקצינים נוספים. כאשר ירדו המח"ט וקציני צה"ל ומשטרה מכלי הרכב והורו למשיבים לפנות את הצייר, סרבו המשיבים לפנות את המקום ונתרו עומדים על הצייר, גם לאחר שהודע להם שהם משתתפים בהתקהלות אסורה וכי חסימת הצייר מהווה הפרעה לעובד ציבור. בגין כך מיוחסים למשיבים אלו בכתב אישום זה השתתפות בהתקהלות אסורה והפרעה לעובד ציבור - עבירות לפי סעיפים 151 ו-288א(1) לחוק

גם י.ד. לא טמן ידו בצלחת ותלויים ועומדים כנגדו שני כתבי אישום, אף הם בגין אירועים המוקדמים לאירוע מושא כתב האישום שלפנינו. על פי כתב אישום אחד, מיוחסים לו שתי עבירות של הפרת הוראה חוקית לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין, האחת מיום 5.12.2012 והשנייה מיום 2.12.2013 ולפיהן שהה בשטח רמת מגרון שהוכרז בצו כשטח מתוחם האסור לכניסה ולשהייה על פי צו המפקד הצבאי. על פי כתב האישום השני, הגיע י.ד. יחד עם 8 נאשמים אחרים ביום 27.4.2012 אל שער בסיס אוגדת איו"ש שם נשאו שלטים בגנותו של אלוף פיקוד המרכז דאז. לאחר מכן נכנסה כל הקבוצה לתוך הבסיס למרות שנאסר עליהם לעשות כן, עבירה של כניסה למקום צבאי לפי סעיף 115(א) לחוק העונשין.

9. כל אלו מעידים על ליקוי מאורות ועיוות חשיבתי של המשיבים, שמתייחסים אל כוחות הבטחון והמשטרה האחראים על הבטחון השוטף באיזור, כאל אויבים שיש לתקוף ולגרש. ודוק: את חומרת העבירה אין לשפוט אך על פי סעיף האישום אלא גם על פי נסיבותיה והמניע שמאחוריה, ובמקרה דנן, כל העבירות המיוחסות למשיבים בוצעו על רקע אידיאולוגי, וכידוע במוטיבציה אידיאולוגית יש כדי לחזק את יסוד המסוכנות (בש"פ 369/12 מדינת ישראל נ' פנחס הכהן בפסקה 10 (15.1.2012)).

10. ראיית הדברים באספקלריה זו מלמדת כי ההגבלות הספורות שנתרו על כנן לגבי המשיבים - טרם בוטלו על ידי בית משפט קמא בהחלטות מושא העררים שלפני - הן מידתיות ואף מתונות, מה עוד שעונשם צפוי להיגזר במהלך החודשים הקרובים. דומה כי אין צורך להסביר את הקשר הסיבתי בין הצורך להקהות מסוכנותם של המשיבים לבין איסור כניסה לאיו"ש ופיקוח של מלווה בעת יציאה מהבית בין השעות 19:30 עד השעה 06:30 בבוקר.

11. לא נעלם מעיני כי בניגוד למשיבים האחרים שמשפחתם אינה מתגוררת באיו"ש, י.א. מתגורר ביצהר, ומשכך, איסור הכניסה לאיו"ש מכביד עליו יותר מהאחרים. אולם אפנה להחלטתו של השופט שפסר מיום 20.3.2014 ממנה עולה כי כנגד אביו של י.א. הוצא צו הרחקה על ידי אלוף הפיקוד, אך האב סירב לקבלו והחליט להיעצר ולשהות בכלא ארבעה חודשים. החזרתו של המשיב לסביבה מתסיסה ולחסותו של אב המחזיק בתפיסות אידיאולוגיות קיצוניות, אינה חלופה הולמת בלשון המעטה, וכפי שציין השופט שפסר בהחלטתו הנ"ל "מושכלת יסוד היא, שככלל אין להחזיר את העבריין למקום ביצוע העבירה, במיוחד כששהותו של מבצע העבירה רלוונטית לשהות באותה סביבה". לא למותר לציין כי על פי החלטתה של השופטת רג'יניאנו מיום 31.7.2014 רשאי י.א. לשהות בביתו ביצהר בעת החופשות מהשיבה בתנאי מעצר בית מלא בכפוף לכך שכניסתו ויציאתו מהישוב תהיה בליווי ופיקוח הוריו.

12. סופו של דבר, שאני מקבל את הערר ומבטל את החלטות בית משפט קמא לגבי כל המשיבים.

התוצאה האופרטיבית היא שכל התנאים המגבילים שהושתו על המשיבים על פי החלטתה של השופטת רג'יניאנו מיום 31.7.2014 נותרים על כנם ומוארכים ב-90 יום נוספים בהתאם לסעיף 10ד(א) לחוק הנוער החל מיום 18.10.2014 או עד למתן גזר דין בעניינם של המשיבים, לפי המוקדם מביניהם. שירות המבחן מתבקש לעשות כמיטב יכולתו כדי לסיים הכנת התסקירים המעודכנים עד למועד הקבוע לשמיעת הטיעונים לעונש.

ניתנה היום, ב' בחשון התשע"ה (26.10.2014).

שׁוֹפֵט
